

faaledes stillet, at han i Regelen ikke skulde høre Paategningen uden Bevis, at han dog undtagelsesvis skulde kunne gjøre det, naar han troede, at Sagen vilde vare længe. Selv om man tænker sig Sognefogderne ganske udenfor det Hele, saaledes at der kun bliver Spørgsmaal om Politimestrene, saa antager jeg, at det vil være meget vanskeligt for en Politimester at afgjøre, om der er Grund til at antage, at en Sag vil vare længe. Det kan han jo aldeles ikke vide. Selv om han kan have den almindelige Mening, at Beviset ikke vil være vanskeligt at føre, saa er det jo i alt Fald Noget, han ikke i Forveien kan vide, om ikke den ene eller den anden Part vil appellere, naar Dommen falder. Dette forekommer mig saaledes at være en Udvei, som neppe vil vise sig praktisk. — Hvad angaar Spørgsmaalet om Fæstemandsinstitutionen, dens Ordning og det nærmere Tilsyn dermed, saa vil jeg ogsaa dertil bemærke, at jeg ikke tror, at man der uden Videre kan sige: jeg affer fra alt Andet end min egen subjektive Forestilling om, hvorledes Fæstemandsinstitutionen hensigtsmæssig bør ordnes. Jeg tror, man maa spørge sig selv: hvad er at foretrække, enten en Kontrolering af Fæstemandsinstitutionen, som der er nogen Udflugt til praktisk at kunne sætte igjennem og faae optaget i en Lov, eller en saadan Ordning, med hvilken det ikke er Tilfældet. Jeg behøver ikke at sige, at jeg selvfølgelig foretrækker den Ordning, jeg selv har foreslaaet, og at jeg ansaa den for at være i og for sig hensigtsmæssigere, og det gjør jeg endnu; men, naar jeg er gaaet ind paa disse Bestemmelser, er det nærmest, fordi jeg har haft en Følelse af, at det ikke vil være muligt at gjennemføre den Ordning, jeg har foreslaaet, og fordi jeg erkjender, at den Kontrol med Fæstemandsinstitutionen, som her er foreslaaet, dog i alt Fald er bedre end den, der nu finder Sted. — Der er endnu et Punkt, som jeg før glemte at omtale i dets naturlige Forbindelse, men som jeg dog skal berøre. Det var det, som den ærede Landsthingsmand, der sidst havde Ordet (Schütte), bemærkede om den Faldgrube, som skulde være indeholdt i § 8 for Husbonden derved, at det hele Paategningsystem overhovedet kunde afstedkomme den Ulempe for en Mand, at han skulde reise flere Mil for at møde i Politiretten o. s. v. Jeg mener, at man derom overhovedet maa sige, at jo Ingen har Fred længere end Gns Nabo vil, og dersom man altsaa kommer i Trætte med sit Lyende, være sig om det One eller det Andet, saa maa man finde sig i, at man kommer til at møde for Politiretten. I Dvrigt vil det jo stille sig saaledes, at dersom man ikke sætter videre Pris paa disse Paategninger, saa kan man meget godt undgaa disse Indfaldelser; thi saa har man jo det Middel, at man frivillig kan ophæve Paategningen, naar Lyendet forlanger det. Naar et Lyende kommer til Husbonden og siger: jeg anser mig for berettiget til at forlade Ejene-

sten, og nu beder jeg om, at Paategningen i Stubsmaalsbogen maa blive hævet, saa staaer det altid Husbonden frit for, at gjøre, hvad han maatte foretrække, enten at sige til Lyendet: jeg vil ikke holde paa Dig, og altsaa ophæver jeg Paategningen, eller ogsaa at sige: nei, jeg vil ikke høre Paategningen. I saa Tilfælde er der en Retstrætte tilstede mellem Parterne, og saa maa Husbonden naturligvis finde sig i at møde i Retten, og debattere denne Sag ligesom ethvert andet Stridsspørgsmaal.

Schütte: Jeg vil blot gjøre den ganske korte Bemærkning, at jeg ikke indser, hvorfor man ikke kan overlade til Husbonden, om han, naar Politimesteren har anlagt Sagen, vil have den forfulgt som offentlig Politisag. Det forekommer mig ikke, at det vilde gjøre noget som helst Indgreb i Lyendets Ret, og at det vilde være behageligt for Husbonden, om man overlod ham at bestemme, hvorvidt han vilde have denne Politisag institueret eller ikke; jeg kan ikke indse Nødvendigheden af, at den institueres ex officio.

Justitsministeren (Nellemann): Jeg skal dertil bemærke, at dersom Husbonden under Politisagen erklærer, at han ikke ønsker Sagen forfulgt og ikke bryder sig om, at der gjøres Ansvar gjældende mod Lyendet, saa antager jeg heller ikke, at der vil være Noget til Hinder for, at Sagen falder bort, men det, at Sagen skal institueres ex officio, vil nærmest betyde det, at Politimesteren begynder Sagen af egen Drift, uden at Husbonden behøver at gjøre sig nogen Meilighed i den Henseende, og det har jeg rigtignok altid opfattet som Noget, der maatte anses for at være en utvilsom Fordel for Husbonden.

Da ellers Ingen begjærede Ordet sluttedes Forhandlingen.

Lovforslagets Overgang til 2den Behandling fattes derpaa under Afstemning og vedtoges enstemmig med 43 Stemmer.

Kier: Jeg tillader mig at foreslaa Sagen henvist til et Udvalg paa 5 Medlemmer.

S. Pedersen: Jeg skulde dog paa Grund af, at Tiden for Samlingen er saa langt fremrykket, meget fraraade at Løvise Sagen til et Udvalg. Det forekommer mig, at man maa holde sig for Die, at dersom man vil have et praktisk Udbytte af Sagen, saa maa man resignere og indskrænke sig til mindre indgribende Ændringer; men jeg tror, at disse uden Vanskelighed ville kunne foretages uden Medvættelse af Udvalg ved privat Initiativ, naar flere Medlemmer forene sig derom.

Jessen: Det forekommer mig dog, at den Diskussion, der har været ført her i Salen, giver Anledning til at antage, at der er et meget væsentligt Ønske om, at der maa ske saadanne Forandringer i Lovforslaget, at dette kan blive tydeligere og klarere affattet, end det for Diebliffet foreligger, og det er jo for dem, der skulle anvende det, ikke altid muligt at have f. G.,